

מסורת הש"ס

[illegible]

הגהות הב"ח

(6) רש"י ד"ה אחל וכו' ביצמות וכו' כי קרא אהרן בזה קדש: (7) ד"ה בעצלה לבי' וכו' לאו וזה הלא יצ' ואף לרבי אהרן דס"ל עשהו וזה אף בפיטריה וכו' אשמוך במזמנתן כן אהרן בגמי' ביצמות דף טז ע"ב:

מוסף תוספות

א. לארד"י דאורייתא הא נבחרה לארד"י ורית לא הא חבורה וכו' והינני ע"כ במחזור סוטה דאי במקיים כיון דאורייתא לית לה חבורה אלאמא מדותיה לה חבורה דאם כן דקדושין. מפי' ה"ל' ע"כ בא בעליה אפי' אחד מן הרחוקים יתחייב עליה יצמות. וטעמ' וכו'. דרב אחא ב' יביתא תרואשק דר' יונה סמך ולתרוצי מאי דמשקין מאי חזית דסמכת' להו לאחותי אשה קא אתי וכיון דמטיע ק"ו למלך' מאחות אשה אע"כ דאורייתא למימר גדה תורכית מכריע דאמי למלך' מאחות אישית ולא מגדה. שגל'.

תום' ר"י הזקן

אפילו נדה. אם קרש נדה לא היה קרש וקדוש וזהו הדין והיה הולד ממזר. אם דאביא בהחולין (ביבמות מט, א). הכל מדרים. שפועלי חטמינו ורבי קעיבא ופיריית הנת. לאחת אשה. ודאמר לא ליהו קדוש והולד ממזר. לגדה. לקולא והו קדוש ואין הולד ממזר. חק וחומרי. כלומר שמו עריות וקדוש מאותה אשה. ולא תפסי בהו קדוש והולד ממזר. ונפסא מיבמה דאמר רחמנא (בבבא מציעא ה, א) לא תהיה לאיש וז לא תאה לא הרה לז' [ביבמות יג, ב]. הו ששה חז' אמר כמ"ד ריבמה לשוק (אי) לא תפסי בה קדוש והולד ממזר. ואין קרש קעיבא (בשא"ל [שטראן] חריב לאו, א) לפי"ש לא כמזר שביארוני בשם החולין (שט, שט) ב' ד' ח' ספקא. ומיתו ש"ד מיהא בהדיא דאפילו מ"ד

בִּימֵי נְדוּתָהּ לֹא לָהוּוּ קִדּוּשֵׁין
מִזֹּר: אֱלֹמָה אָמַר אֲצִי. צִבְמוֹת
י' דֹּאמַר (צִבְמוֹת מַט.) יֵשׁ מִמֶּזֶר
ה' ור"ע דֹּאמַר (שֵׁס) יֵשׁ מִמֶּזֶר

אפילו נדה נמי אלמה⁶ אמר אביי "הכל מודים בבא על הנדה ועל הסוטה שאין הולד ממזר אמת חזקיה אמר קרא ויתיה נדתה עליו "אפילו בשעת נדתה תהא בה הויה מכדי איכא⁷ לאקושה לנדה ואיכא לאקושה לאחות אשה מאי חזית דמקשת להו לאחות אשה אקשה לנדה⁷ קולא וחומרא לחומרא מקשינן וב אחא בר יעקב אמר אתיא בק"ו מיבמה ומה יבמה שהיא בלאו לא תפסי בה קידושין⁸ חייבי מיתות וחייבי כריתות לא כל שכן אי הכי שאר חייבי לאוין נמי⁹ אמר רב פפא חייבי לאוין בהדיא כתיב בהו² כי תהיין לאיש שתי נשים האחת אהובה והאחת שנואה וכי יש שנואה לפני המקום ואהובה לפני המקום אלא אהובה אהובה בנישואיה שנואה שנוא' בנישואיה¹⁰ וקאמר רחמנא כי תהיין ולר"ע דאמר¹¹ אין קידושין תופסין בחייבי לאוין כי תהיין במאי מוקים באלמנה לכ"ג וכו' סימאי¹² דתניא רבי סימאי אומר מן הכל היה ר"ע עושה ממזר חוץ מאלמנה לכהן גדול שהרי אמרה תורה³ לא יחלל חילולים עושה ואין עושה ממזרות ולר' ישבב דאמר בואו ונצווה על עקיבא בן יוסף שהיה אומר כל שאין לו ביאה בישראל הולד ממזר הניחא לר' ישבב אי לאפוקי מדר' סימאי קאתי שפיר אלא אי טעמא דנפשיה קאמר ואפי' חייבי עשה במאי מוקים לה בבעולה לכ"ג ומאי שנא משום דהוי ליה עשה שאין שוה בכל ורבנן אדמוקין לה בחייבי לאוין נוקמא בחייבי עשה הני חייבי עשה¹³ במאי¹⁴ נינהו אי שתיהן מצריות שתיהן שנואות אי אחת מצרית ואחת ישראלית שתי נשים מעם אחד בעינן או רבי בעולה לכהן גדול מי כתיב תהיין לכהן ורבי עקיבא בעל כורחין¹⁵ שבקיה לקרא דהוי דחיק ומוקי אנפשיה: וכל מי שאין לה עליו וכו': שפחה כנענית מגזל אמר רב הונא "אמר קרא⁴ שבו לכם עם¹⁶ החמור עם הדומה לחמור אשכחן דלא תפסי בה קדושי ולדה

אמורים אלל לדברי ר"ע שהיה
בההוא הוא דחפסי קידושי
אלל חלל: בואו ונלווה על
שראל שהיה אומר כל ביאה
ממור: הניחא. לוי לאו כלל
חד מחייבי לאוין אתי ואשמועי
ספיר ביאה לאוקומה ר' חייין
ומי בתוך שלשה דורות דחייבי
שני דהוי לה שנואה בנישואיה:
לללל כיל ולאו ארדבי קימנא
אתא באיסור הולד ממור במאי
דחייב (ויקרא כה) אשה בצמוליה
עשה^(א) לוינא לאוקומה אה וזה
פריה^(ב) ולא וזה היא דתמן
משוחררת ושנבעלה בעילת וזה
הא עשה מחייבי עשה דמזרי
אלל כ"ג הילכך קיל: ורבנן.
וין דמניין למילף ביצמה^(ג) במה
מוקי ליה בחייבי לאוין וקומה
בה דהוי חילף ומוקי אנפשי.
ר' קידושין דילף מניה דחייבי.
^(ד) לחייבי עשה קאמר וכגון דחד

במה שהיא בלאו לא תפס' בה קדושי כמו שבאינו בימות פרק האשה רבה (צב, ב ד"ה ואי בעית אימא). חייבי מיתות וחייבי כרתות לא כיש. חייבי לאוין נמי. ודלפי' כוונתו מצני, דנהו דליכא ק"י יומי כמה מצניו שלא ידיו קדושי ופוסלין בחיבי לאוין ושחור' ממזר. דחיה תיב' בהו, וכי' כלומר, וזאת אחתהו של בעל או שנתהו חשובה לה מקום לשנות ק"י הנחלה שביחלה שחורין לנכות או יוכל לכבד את כן. דהא חובבי בנישואין, אינו לאוין. כי הייתי. אלאמה אתי בה הוייה.

האומר פרק שלישי קידושין

מת.

חבל מורים בבא על הנדה ועל הסוטה שאין הולד ממזר.
פ' בקונטרס ציבמות (דף מט.) נדה משום דכתיב תהיה
 כגדתה לשמעך יש לה הויה ואש"ג דקיימא ברכת מ"מ לא הוי ממזר
 וזא על הסוטה כו' כגון אשמו שזינתה דאסורה לבעלה דנפקא לן
 בציבמות פ"ק (דף יא:) מיימורא דאחרי
 איזר הוטמאה דכתיב גבי מחזור
 גרשמו ואש"ג דחייב לאוין הוא שהרי
 הויה עליו בלאו דלא יוכל בעלה
 לשוב לקחתה ואם כן הוה לן למימר
 דהולד ממזר אליבא דר"ע מ"מ מודה
 הכא בקטטה דאין הולד ממזר שהרי
 עדיין קידושין מופסין זה משמע
 מתוך לשון הקונטרס שאינו מודה
 אלא בקטטה שלא יצאת מחזרה בעלה
 דהכי משמע לישנא מסתה עדיין
 קידושין מופסין זה כלומר הקידושין
 שנתקדשה בהן כבר אצל מחזור
 סוטמו כלומר שגרשה וחזר וכנסה
 לא מיירי דבהא לא מודה ר"ע דודאי
 הולד ממזר וקשה דהא בפרק יש
 מותרות (ציבמות דף פה:) משמע דאחרי
 דאפילו מחזור סוטמו ו' שאין הולד ממזר
 דקאמרי התם מחזור סוטמו איכא
 צינייהו^א ואש"ג לא שייך זה טעמא
 דפירש בקונטרס שפירש הטעם
 למשום הכי לאו ממזר משום דעדיין

אמר אביי הכל מורים
טה שאין הולד ממזר
ותהי נדתה עליו
תהא בה הויה מכדי
איכא לאקושה לאחות
ת להו לאחות אשה
ממרא לחומרא מקשיני
אתיא בק"ו מיבמה
לא תפסי בה קידושין
יתות לא כל שכן אי
נמי^א אמר ר"ב פפא
בהו כ"י תהיין לאיש
ה והאחת שנואה וכי
ואהובא לפני המקום
ישואיה שנואה שנוא'
מנא כי תהיין ולר"ע
פפסין בחייבי לאוין כי
מנא לכ"ו וכר' סימאי
מ"י דכל דבר ר"ו

קידושין מופסין זה לכן אומר ר"י
לדעיין בסוטה דתפסי זה קידושין
אף במחזיר סוטתו ואין הולד ממזר
ממשמעות דהאי קרא דמפיק מיניה
(ע"ט דף יא:) ויכולת אסור להחזיר
דהיינו מלא יוכל בטהרה להראשון אשר
שלחה לשוב לקחתה אחרי אשר
הועמאה לרבות סוטה שנסתרה וכתב
להיות לו לאשה דמשמע שאם החזירה
אינה הויה וכיון דתפסי זה קידושין
אין הולד ממזר מיהו קשה דהא עיקר
קרא במחזיר גרושתו הוא דכתיב
ואפי"ה אמר ר"ע דמחזיר גרושתו לזר
תפסי אין קידושין וגם סוף הולד ממזר
כדלמך פרק החולץ (ע"ט דף יא:) ולא
דרש' להיות לו לאשה לשון הויה
ובמחזיר סוטתו דלא אחיז אלא מדרשא
אמר דתפסי זה קידושין ודרשין להיות
לו לאשה לשון הויה ואין סברא לומר
כן לכן אומר ה"ר שלמה מדרי"ש
דיש ליישב פי' הקונט' דכיון דכל זמן
דלא גרשה לא יחא הולד ממזר
כדפי' אין לומר דמשום גרשה יחא
איסור נוסף דמה גריעותא יש זה

אחר הגירושין יותר מלפני הגירושין וכיון דסברא הו לומר דלאחר גירושין נמי אין הולד ממזר הכי נמי איכא למימר דתפסי בה קידושין דהא בזה תליא מילתא:

לחומרא מקשינן. וא"ת אדרבה חומרא נומר דתפסי בה קידושין לאוסרה לעלמא וי"ל דאדרבה חומרא הוא לומר דלא תפסי בה דמתוך כך אנו אומרים דהולד ממזר דאי הוה תפסי בה קידושין הייתי אומר אין הולד ממזר ולא הייתי לומר שאר חייבי כריתות מוזקות יבם של אביו והייתי אומר שזכולין אין הולד ממזר כמו שנדה אבל מאחר דלא תפסי בה קידושין י"ש לנו לומר שיהו כולן למדות מוזקות אצוי וא"ת לרבי ידעש דאמר אין ממזר מחייב כריתות מאי חומרא איכא לנימיר דלא תפסי בה קידושין וי"ל דאשמעינן ליה דלמ"י פגום מיחא הוי ואי תפסי בה קידושין אפילו פגום לא הוי: ומה יבמה שהיא בלאו לא תפסי בה קידושין. וא"ת אמאי לא קאמר נדה תוכיח שהיא זכרת ותפסי בה קידושין אף אני אציא כל העריות שזכרת וי"ל דק"ו זה אינו אלא גילוי מילתא בעלגה דיש לנו להקיש לאחות אשה ואין לנו לומר נדה תוכיח: ובי י"ש אהובא ושנואה לפני המקום. ואין לפרש דלדקת וירשעת קאמר דאם כן לא היה צריך לומר לא יוכל לבכר דאטו משום וי דלמיה רשעה יפסיד בנה שהוא צבור נחלתו אבל השתא כיון דרעה בנישואין דחייב לאין ס"ד ללאו בנו גמור הוא: ולדע

מזרחית ולרצי יסבב בצעולה לכ"ג: שפחה מגן. ללא תפסי זה קידושי:
האשה

בן יוסף. שמרנה ממורים בישראל (כתובות כס:), שמרנה פסולים בישראל (לעיר סד) לו ביאה בישראל. הכא על אשה שאין לו זה הימך ביאה (כתובות כס:), מותרת באשה שיבא עליה, הולד שגולד מאותה ביאה ממזר (לעיר סד), שבו לכי הוה (יבמות סב:).

עין משפט
נר מצוה

קח א מיי פט"ו מהל'
אזכורי ציאה הלכה א'
סמג לאזין קח טוש"ע אה"ע
סימן 7 סעיף יג:
קח ב מיי פ"ד מהל' אישות
הלכה יב סמג עשין מה
טוש"ע אה"ע סימן מד סעיף
:1

ק"ג מי' שם הלכה יד טוש"ע
שם סעיף ז [וסימן יח]:
ק"ד מי' שם הל' טו
טוש"ע אה"ע סימן מד
סעיף ח:

תורה אור השלם

1. וְאִם שָׁכַב יִשְׁכַּב אִישׁ
אִתּוֹ וְהָיָה בִּדְרוֹתָהּ עֲלֵיו וְטָמֵא
שִׁבְעַת יָמִים וְכָל הַמִּשְׁכָּב
אֲשֶׁר יִשְׁכַּב עָלָיו יִטְמָא:
וְיָקָר שׁוֹר
2. כִּי תִהְיֶינָה לְאִשׁ שְׁנֵי
נָשִׁים זֵאֵרוֹת אֲחֻזָּה וְהָאִחָת
שִׁנּוּאָה וְיִלְדוּ לוֹ בְּנִים
אֲחֻזָּה לְהִשְׁתַּנּוּתָהּ וְזֵה
הַבֵּן הַכְּבוֹר לְשִׁנּוּתָהּ:
דְּרִיבֵי כּוּ
3. וְלֹא יִחַלְצוּ יְלָדֵי בְּעֻמֵּי בֵּי
אֵין יִמְקַדְּשׁוּ: וְיָקָר אֵל שׁוֹ
שִׁבְעָה אֲבִירָהּ אֵל עֲלֵיו
4. וְכִסֵּם פֶּה עַם הַיַּמּוֹר
וְאֵין וְהִצֵּר נִלְכָּה עַד כֹּה
וְשִׁתְּחוּת וְעִשְׂבָּה וְאֵלִיבִים:
בְּרִאשֵׁית כּוּ ה

מוסף רש"י

[illegible]

ענינים וקאמער דרמאטן
לעבן. דלזט זיך און
(שם) זיין ריזיגן דאמור איה
קירשנישן תוספת חייבי
לאזן. און קירשנישן מוסקס
לעבן האטקערע פארקאטשע
נאלד, וועגן פליט עלט וואס
חייבי כריתות איה פארקאטשע
אלס חייבי לאזן נאך מוסקס
(יהי) בעהזון (מד): צציתא
המסחר גירושנישן ר"ע (אמר
און) זיך ל"ה חייבי לאזן
מזל הדיה ר"ע חייבי
עושר ממוז. דלזט זיך און
חייבי לאזן (תחבובת שם)
מזל שזן חייבי לאזן
עושר ר"ע איה מוסקס חייבי
און קירשנישן מוסקס חייבי
לאזן און מלחמות נאך גירוש
(יהי עזר עד) שרר איה
תורה לא יקח. ומוקד ליה
איה וולט ווער, ערין חייבי
איה חוללות איה מוסקס חייבי
עליש (תחבובת שם) עושר
חוללות איה מוסקס (יבמות
ב) עושר חייבי איה שזן
ווער, עושר חייבי איה חייבי
איה עושר ממוקד איה חייבי
איה עושר חייבי איה חייבי
מוסקס חייבי לאזן רכסאט.
איה חייבי לאזן חייבי
איה חייבי לאזן חייבי
(יבמות) בל שזן ליה קירשנישן

עליו הוֹלֵד מִמּוֹר (לעיל טו).
בואו ונצווה על עקיבא
שהיה אומר כל שאין
איש בישראל שאין ביאתו
פה. אליעזר עזר אברהם